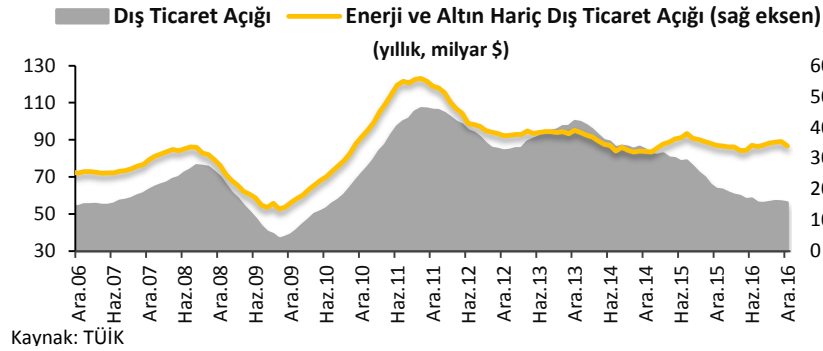

Dış ticaret açığı Aralık ayında 5.6 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

Yurtiçi piyasalarda geçtiğimiz hafta Aralık ayı dış ticaret verileri takip edildi. İhracat Kasım ayının ardından Aralık ayında da belirgin artış kaydederken ithalat Aralık ayında da artmaya devam etti. Aralık ayında yıllıklandırılmış dış ticaret açığı ise, düşük seyreden petrol fiyatlarının katkısının hissedilmeye devam edilmesi ve enerji maliyetleri üzerindeki düşürücü etkisinin sürmesiyle yıllık bazda daralmaya devam etti. Bu haftaki raporumuzda dış ticaret gelişmelerini yakından ele alacağız.

Aralık ayında dış ticaret açığı 2015 yılının aynı dönemine göre %10.3 azalışla 5.6 milyar dolar olarak açıklandı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış rakamlara göre dış ticaret açığı ise 2015 yılının aynı dönemine göre yıllık bazda %0.6 azalışla 5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. 2015 yılında 63.4 milyar dolar olan 12 aylık kümülatif dış ticaret açığı 2016 yılının aynı döneminde %11.7 azalışla 56 milyar dolar seviyesine geriledi. Bu durumda, enerji fiyatlarındaki düşük seyrin ithalat kanalıyla dış ticaret açığına yaptığı olumlu katkı etkili oldu. Petrol fiyatlarının baz etkisinin katkısının hissedilmeye devam edilmesi sayesinde enerji maliyetleri üzerindeki düşürücü etkisinin azalarak da olsa devam ettiğini düşünüyoruz. Bu bağlamda, 2015 yılında 30.3 milyar dolar olan yıllık enerji hariç dış ticaret açığının, dış ticaret açığı %11.7 azalırken 2016 yılında %6.3 artışla 32.2 milyar dolar seviyesinde gerçekleştiğini görüyoruz. Yıllık enerji ve altın hariç dış ticaret açığı yıllık bazda %0.7 azalarak 34 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Böylece yıllık enerji ve altın hariç dış ticaret açığı Kasım ayındaki artışın ardından daralmaya devam etti.

Dış ticaret verileri Ocak-Aralık itibarıyla incelendiğinde, ihracatın geçen yılın aynı dönemine göre %0.9, ithalatın ise %4.5 azaldığı görülüyor. Böylece bu dönemde petrol fiyatlarındaki düşük seyrin desteğiyle dış ticaret açığı %11.7 gerileyerek 56 milyar dolar oldu. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise 2016 yılında %71.8'e yükseldi. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış dış ticaret açığında 2015 yılı Mayıs ayında başlayan daralmanın momentumuna bakıldığında, yavaşlamaya devam ettiği dikkat çekiyor. Bu durumda, petrol fiyatlarındaki düşük seyrin sürmesinin katkısıyla enerji maliyetleri üzerindeki düşürücü etkinin hissedilmeye devam edilmesinin yanı sıra 2016 yılında 1.8 milyar dolar altın ticareti gerçekleştirerek altın ihracatçısı ülke konumunda olmamız belirleyici oldu.

Dış ticaret istatistiklerinin ayrıntılarına bakıldığında ise, Aralık ayında ihracatın bir önceki yılın aynı ayına göre %9 artarak 12.8 milyar dolar olduğu görülüyor. İthalatın ise Aralık ayında %2.3 artarak 18.4 milyar dolar seviyesinde gerçekleştiği görülüyor. Ekonomik aktiviteye ilişkin öncül niteliğinde olan ithalatın alt kalemlerindeki gelişime bakıldığında, Aralık ayında sermaye malları ithalatının yıllık bazda %1, tüketim malı ithalatının %6 azalış kaydettiği görülüyor. Ara malı ithalatı ise %5 artış gösterdi. Sermaye malları ithalatının üst üste iki aylık, tüketim malları ithalatının ise üç aylık artıştan sonra Aralık ayında gerilemesi dikkat çekici oldu. Sermaye malları ithalatında Aralık ayında yaşanan düşüş önümüzdeki dönemde yatırım kararlarında azalış olabileceğine işaret ediyor. Tüketim malları ithalatında yaşanan düşüşün ise 2016 yılının son aylarında kurda görülen sert yükselişe verilen tepkinin sonucu olduğunu düşünüyoruz. Kurlardaki yükselişin devam ettiğini göz önünde bulundurarak daha önceki

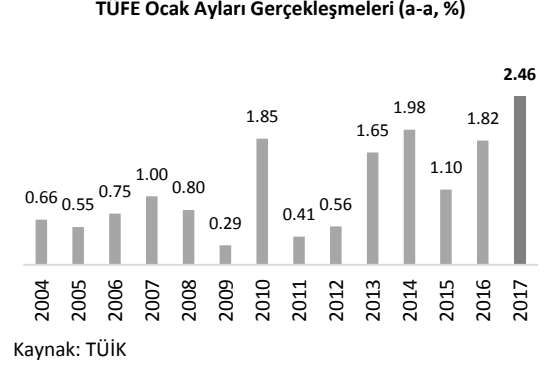
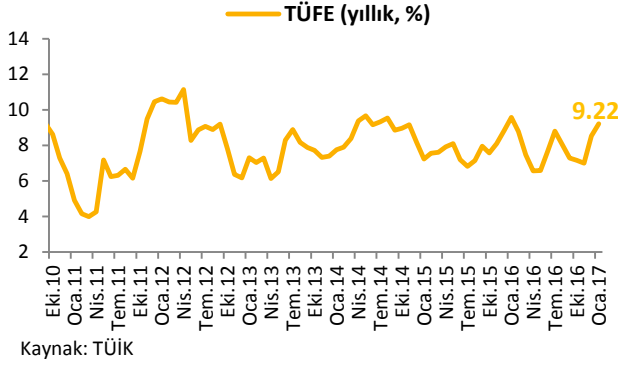

aylarda kurda artış yaşanacağı beklentisiyle öne çekilen ithal mallara olan talebin üç ay üst üste tüketim malları ithalatında artış yarattığını, bu sebeple önümüzdeki aylarda tüketim malları ithalatının zayıf seyretmeye devam edebileceğini düşünüyoruz. Alt kalemlerde Kasım ayında yaşanan artışın ardından Aralık ayında görülen zayıf performans yılın son çeyreğinde ekonomik aktivitede sınırlı toparlanma yaşanabileceğine işaret ediyor. Bu durumu mevsimsellikten arındırılmış enerji ve altın hariç dış ticaret açığının aylık ve yıllık bazda daralmaya devam etmesi de teyit ediyor. Aralık ayında en çok ihracat yapılan ülke Almanya olurken en çok ithalat yapılan ülke ise Çin oldu. 2015 yılı Aralık ayında %65.3 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı ise 2016 yılı Kasım ayında %69.6'ya yükseldi.

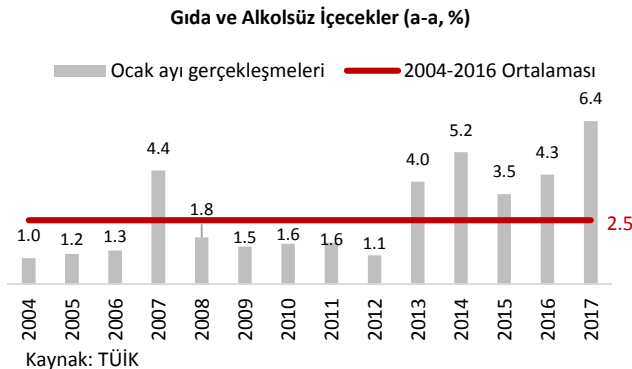
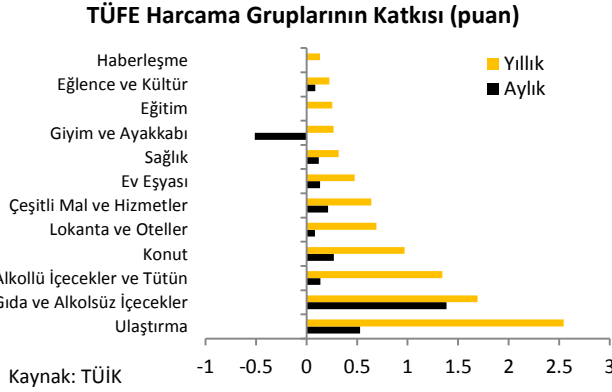
Sonuç olarak, 2015 yılı Aralık ayında 6.2 milyar dolar olan dış ticaret açığı 2016 yılı Aralık ayında 5.6 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. 12 aylık kümülatif rakamlarla bakıldığında dış ticaret açığı ise 2016 yılında %11.7 geriledi. Veriler çerçevesinde bakıldığında, Aralık ayında ihracattaki artışın ithalata kıyasla daha fazla olmasının etkisiyle dış ticaret açığının daraldığı görülüyor. Enerji ithalatındaki azalışın Aralık ayında daha da ivme kaybetmesi ithalatın artışında etkili olan en önemli faktörlerden oldu. 2015 yılında 30.3 milyar dolar olan yıllık enerji hariç dış ticaret açığı 2016 yılında %6.3 artışla 32.2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Enerji fiyatlarındaki düşüşün dış ticaret açığına olumlu baz etkisinin sonlarına gelindiğini düşünüyoruz. Ayrıca ekonomik aktiviteye ilişkin öncül niteliğinde olan ithalatın alt kalemlerinden sermaye ve tüketim malları ithalatında yaşanan azalış yılın son çeyreğinde iç talep sınırlı bir artış yaşanacağı sinyali veriyor. Mevsimsellikten arındırılmış enerji ve altın hariç dış ticaret açığının aylık ve yıllık bazda daralmaya devam etmesi de bu durumu teyit ediyor. 2016 yılının son aylarında kurlarda yaşanan sert yükselişin devam edip etmeyeceği dış ticaret açığının önümüzdeki dönemdeki seyrinde etkili olacak bir diğer önemli faktör olacak. Bu beklentilerimiz doğrultusunda, 2016 yılını 56 milyar dolar seviyesinde tamamlayan dış ticaret açığının 2017 yılında 60.7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmesini bekliyoruz. Ancak kurdaki yükselişin devam etmesi ve büyüme üzerindeki aşağı yönlü risklerin artması halinde, 2017 yılsonu beklentimiz üzerinde aşağı yönlü baskı artabilir.

Enflasyon Ocak ayında hızlı bir yükseliş gösterdi.

Ocak ayında enflasyon beklentilerin oldukça üzerinde açıklandı. Enflasyon yıllık bazda %9.22 ile Ağustos 2014'ten bu yana en yüksek seviyeye çıktı. Enflasyonun Ocak ayındaki sert yükselişinde gıda ve alkolsüz içecekler grubundaki sert yükseliş etkili oldu. Ocak çekirdek enflasyonda artış yavaşlasa da Yi-ÜFE'de Kasım ve Aralık aylarının ardından Ocak ayında da hızlı yükseliş devam etti. Haftalık raporumuzun bu bölümünde Ocak ayı fiyat gelişmelerini inceleyeceğiz.

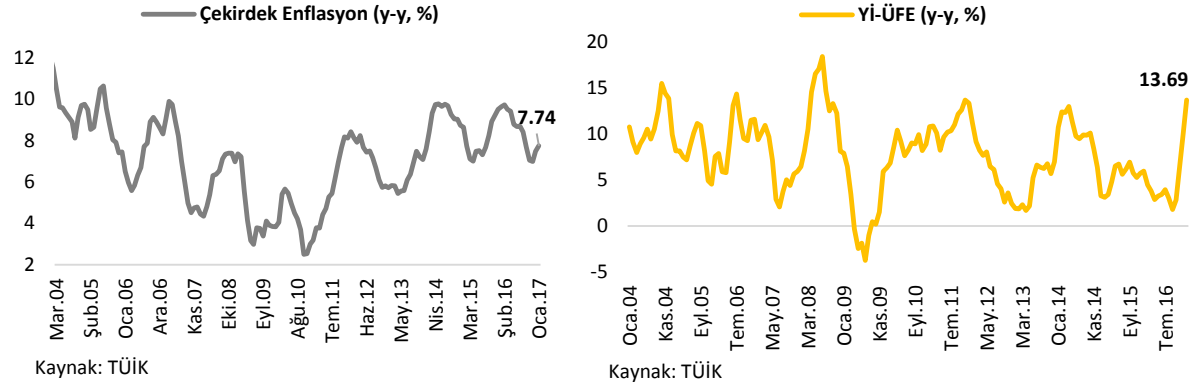

Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) Ocak ayında piyasa beklentilerinin oldukça üzerinde aylık bazda %2.46 arttı (VakıfBank Ekonomik Araştırmalar Beklentisi: %1.30, Piyasa Beklentisi: %1.78). Yıllık bazda ise TÜFE Aralık ayındaki %8.53'ten, Ocak ayında %9.22'ye yükseldi. Ocak ayında enflasyonun beklentimizin üzerinde gerçekleşmesinde gıda ve alkolsüz içecekler grubu fiyatlarının beklentimizin üzerinde artış göstermesi etkili oldu.

2017 yılı Ocak ayında gıda ve alkolsüz içecekler, sağlık, eğlence ve kültür ile çeşitli mal ve hizmetler gruplarında 2003 bazlı seriye göre en yüksek Ocak ayı rakamı gerçekleşti. Bunun sonucunda enflasyondaki artış da 2003 bazlı seriye göre en yüksek Ocak ayı artışı oldu. Ocak ayında enflasyondaki hızlı artışta gıda ve alkolsüz içecekler grubunun sert şekilde artış göstermesi etkili oldu. Gıda ve alkolsüz içecekler grubunda 2003 bazlı seriye göre en yüksek aylık artış gerçekleşti. Ocak ayında %6.37 artış gösteren gıda ve alkolsüz içecekler grubu enflasyonu 1.4 puan yukarı yönlü etkiledi. Gıda ve alkolsüz içecekler grubunun ardından Ocak ayında en yüksek aylık artış gösteren ikinci grup sağlık grubu oldu. Muayene ücretlerine gelen zammın etkisiyle sağlık grubu fiyatları bir önceki aya göre %4.66 yükseldi ve enflasyona 0.12 puan artış yönlü katkı yaptı. En yüksek artışı gösteren üçüncü grup ise çeşitli mal ve hizmetler grubu oldu. Kurdaki artış ve yeni yıl zamlarının etkisiyle grup fiyatları bir önceki aya göre %4.25 arttı. Ocak ayında akaryakıt fiyatlarına yapılan zamlar ve bazı

otomobil firmalarının ÖTV zamlarını fiyatlarına yansıtmayı yeni yıla ertelemesi sonucu ulaştırma grubu fiyatları Ocak ayında %3.24 arttı ve enflasyonu 0.53 puan yukarı yönlü etkiledi. Aralık ayında yapılan ÖTV zamları sonrası alkollü içecekler ve tütün grubunda artış Aralık ayının ardından Ocak ayında da devam etti. Alkollü içecekler ve tütün grubu fiyatları bir önceki aya göre %2.36 yükseldi. Kurdaki yükselişin etkisiyle eğlence ve kültür grubu da Ocak ayında hızlı artış gösteren gruplardan biri oldu ve grup fiyatları bir önceki aya göre %2.4 arttı. Ocak ayında düşüş gösteren tek grup giyim ve ayakkabı grubu oldu. Aylık bazda %7 düşen grup fiyatları enflasyona 0.5 puan düşüş yönlü katkı sağladı.

Gıda ve enerji gibi kontrol edilemeyen kalemleri içermeyen çekirdek enflasyon (Eski I endeksi) Ocak ayında kurdaki artışın etkisiyle bir önceki aya göre %0.57 arttı. Yıllık bazda ise Aralık ayındaki %7.48'den Ocak ayında %7.74'e yükseldi. Böylece çekirdek enflasyon yıllık bazda son beş ayın en yüksek seviyesinde gerçekleşti. Yurt İçi Üretici Fiyatları Endeksi (Yİ-ÜFE)'nde Kasım ve Aralık aylarının ardından Ocak ayında da hızlı yükselişin devam ettiğini görüyoruz. Yİ-ÜFE Ocak ayında bir önceki aya göre %3.98 arttı ve yıllık bazda Aralık ayındaki %9.94'ten %13.69'a yükseldi. Yİ-ÜFE'deki artışta enerji grubunun yanı sıra ara malı grubundaki artış da etkili oldu. Ocak ayında çekirdek enflasyondaki artışın yavaşlamasına karşın, Yİ-ÜFE'de hızlı yükselişin devam etmiş olması TÜFE'de önümüzdeki aylarda da yukarı yönlü baskıların devam etmesine neden olabilir.

Sonuç olarak Ocak ayında enflasyonda beklenmedik sert bir yükseliş yaşandı ve 2003 bazlı seriye göre en yüksek Ocak ayı aylık fiyat artışı gerçekleşti. Ocak ayında olumsuz hava koşullarının yanı sıra kurdaki artış ve akaryakıt fiyatlarındaki artışın nakliye giderlerini yükseltmesi sonucu gıda ve alkolsüz içecekler grubundaki %6.37'lik sert yükselişin etkisiyle enflasyon aylık bazda %2.46 arttı ve yıllık bazda son bir yılın en yüksek seviyesi olan %9.22'ye yükseldi. Aylık bazda %0.57 artan ve yıllık bazda %7.74'e çıkan çekirdek enflasyonda yıllık bazda yükseliş yavaşladı. Kasım ve Aralık aylarına benzer şekilde Ocak ayında da en belirgin yükseliş Yİ-ÜFE'de yaşandı. Bir önceki aya göre %3.98 artan Yİ-ÜFE yıllık bazda ise Ağustos 2008'ten bu yana en yüksek seviye olan %13.69'a çıktı. Yİ-ÜFE'deki sert yükselişin son üç aydır devam ediyor oluşu, TÜFE üzerindeki yukarı yönlü baskıların önümüzdeki aylarda da devam edebileceğini gösteriyor. Aylık bazda enflasyon 2016 yılı Şubat ve Mart aylarında negatif gerçekleşmişti. Kurdaki yükselişler de göz önüne alındığında mevcut görünüm bu sene enflasyonun Şubat ve Mart aylarında daha yüksek gerçekleşeceğini gösteriyor. Bu nedenle enflasyon gelecek aylarda da yıllık bazda yükselmeye devam edecek hatta çift haneli seviyelere Mart ayından önce Şubat ayında yükselebilecek ve kurlarda beklenmedik sert bir geri çekilme olmadıkça Mayıs ayına kadar çift haneli seviyelerde kalacaktır. Yılın ikinci yarısında ise enflasyonda daha olumlu bir seyir yaşanması sonucu yıllık bazda düşüş görülebilecektir.

TCMB'nin daha önceki hesaplamalarına göre kurda yaşanan her %10'luk artış enflasyonu yaklaşık 1.2 puan artış yönlü etkilemektedir. Kasım ayından bu yana kurda yaşanan yaklaşık %28'lik artış sonrası enflasyonun yıllık bazda Kasım ayındaki %7'den Ocak ayında %9.22'ye yükseldiği görülüyor. Öte yandan TCMB'nin son Enflasyon Raporu'nda çıktığı açıklığı -0.4'e aşağı yönlü güncellemiş olması enflasyonda kur geçişkenliğinin geçmiş dönemlere kıyasla bir miktar düşük olacağını işaret ediyor. Bundan sonra yaşanacak kur hareketleri enflasyonun hareketleri açısından da önemli olmaya devam edecek. Kurlarda aşırı yukarı yönlü hareketler yaşanmadığı sürece TÜFE için

öncül olan Yi-ÜFE’de bir miktar geri çekilme görülebilir. Bu durumun TÜFE’ye yansımaları ise gecikmeli görülecektir. Buna ek olarak bazı elektrikli ev aletlerinde ÖTV’nin Nisan sonuna kadar sıfırlanmış olması, ev eşyası grubunun enflasyon içindeki ağırlığının görece düşük olması nedeniyle enflasyonu sınırlı da olsa bir miktar aşağı yönlü destekleyebilir. Tüm bu koşulları göz önünde bulunduran TCMB yılın ilk enflasyon raporunda yılsonu enflasyon beklentisini %6.5’ten %8’e yükseltti.

Haftalık Veri Takvimi (06 Şubat – 10 Şubat 2017)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti
06.02.2017	Türkiye	Reel Efektif Döviz Kuru (Ocak)	92.16	88.17 (Açıklandı.)
	Almanya	Fabrika Siparişleri (Aralık, y-y, Takv. Arınd.)	%3.0	--
07.02.2017	ABD	Dış Ticaret Dengesi (Aralık)	-45.2 Milyar Dolar	-45.0 Milyar Dolar
	Almanya	Sanayi Üretimi (Aralık, y-y, Takv. Arınd.)	%2.2	%2.5
	Fransa	Dış Ticaret Dengesi (Aralık)	-4377 Milyon Euro	-3500 Milyon Euro
		Cari İşlemler Dengesi (Aralık)	-2.3 Milyar Euro	--
	Japonya	Öncül Göstergeler Endeksi (Aralık, öncül)	102.8	105.5
08.02.2017	Türkiye	Sanayi Üretimi (Aralık, a-a)	%0.0	--
	Japonya	Cari İşlemler Dengesi (Aralık)	1414.5 Milyar Yen	1183.3 Milyar Yen
		Dış Ticaret Dengesi (Aralık)	313.4 Milyar Yen	738.9 Milyar Yen
09.02.2017	ABD	Haftalık İşsizlik Maaşı Başvuruları	246 Bin Kişi	249 Bin Kişi
	Almanya	Dış Ticaret Dengesi (Aralık)	22.7 Milyar Euro	20.5 Milyar Euro
		Cari İşlemler Dengesi (Aralık)	24.6 Milyar Euro	24.8 Milyar Euro
	Japonya	Makine Siparişleri (Aralık, a-a)	-%5.1	%3.0
10.02.2016	ABD	Michigan Üniversitesi Tüketici Güven Endeksi (Şubat, öncül)	98.5	97.8
	Fransa	Sanayi Üretimi (Aralık, y-y)	%1.8	%1.4
	İtalya	Sanayi Üretimi (Aralık, y-y, Takv. Arınd.)	%3.2	%3.2
	İngiltere	GSYH (Ocak, öncül)	%0.5	--
		Dış Ticaret Dengesi (Aralık)	-4167 Milyon £	-3500 Milyon £
		Sanayi Üretimi (Aralık, y-y)	%2.0	%3.2
	Japonya	ÜFE (Ocak, y-y)	-%1.2	%0.0